

Amerikankarvatonterrierin jalostuksen tavoiteohjelma

Hyväksytty rotuyhdistyksen yleiskokouksessa 10.4.2010

Sisällysluettelo

1. Yhteenveto.....	3
2. Rodun tausta.....	5
3. Järjestöorganisaatio ja sen historia.....	6
4. Nykytilanne.....	7
4.1. Populaation koko ja rakenne.....	7
4.1.1. Populaation koko.....	7
4.1.2. Populaation ikärakenne.....	9
4.1.3. Populaation tehollinen kannankoko.....	9
4.1.4. Yksittäisten koirien käyttö jalostukseen.....	10
4.1.5. Rodun populaatiot maailmalla.....	16
4.2. Luonne ja käyttöominaisuudet.....	16
4.3. Terveys.....	17
4.3.1. PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet.....	17
4.3.2. Muut Suomessa todetut merkittävät sairaudet.....	17
4.3.3. Yhteenveto rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista.....	21
4.4. Ulkomuoto.....	21
4.4.1. Rotumääritelmän kommentointi.....	22
5. Yhteenveto aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta.....	28
6. Jalostuksen tavoitteet ja strategiat	29
6.1 Visio	29
6.2. Rotuyhdistyksen tavoitteet	30
6.2.1. Populaation kokonaistila ja rakenne.....	30
6.2.2. Luonne ja käyttöominaisuudet.....	30
6.2.3. Terveys.....	30
6.2.4. Ulkomuoto.....	31
6.3. Rotuyhdistyksen strategia	31
6.3.1. Jalostuskoirille asetettavat suositukset.....	31
6.4. Uhat ja mahdollisuudet	33
6.5. Varautuminen ongelmiin.....	34
6.6. Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi.....	35
7. Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta.....	35
8. Lähteet.....	36
9. Liitteet.....	37
LIITE 1.	37

1.Yhteenveto

Amerikankarvatonterrieri (American Hairless Terrier, AHT) on pieni - keskikokoinen, lihaksikas ja rakenteeltaan sopusuhtainen koirarotu. Se voi olla karvaton tai karvallinen. Sen luonne on energinen, utelias ja älykäs. Pieni koko ilman heiveröisyyttä ja terrierimäinen luonne ovat piirteitä, joihin amerikankarvatonterrierissä usein ihastutaan. AHT:t ovat ketteryytensä ja helpon motivoitavuutensa ansiosta sopivia myös erilaisiin koiraharrastuksiin kuten agilityyn. Ei siis ihme, että rodun suosio on ollut Suomessakin kasvussa heti sen Suomeen saapumisesta lähtien.

Amerikankarvatonterrieri on rotuna uudehko. Ensimmäinen amerikankarvatonterrieri syntyi vuonna 1972 puhtasrotuiseen ja karvalliseen rottaterrieripentueeseen Yhdysvalloissa. Karvatonta yksilöä risteytettiin rottaterriereiden kanssa ja sukusiitoksen avulla saatiin aikaan lisää karvattomia pentuja. Pian pääteltiin, että amerikankarvatonterrierin karvattomuus periytyy muista karvattomista roduista poiketen resessiivisesti. Mutaatio on siis eri kuin muilla karvattomilla roduilla eikä amerikankarvatonterrierin karvattomuuteen liity hammaspuutoksia tai letaali-geeniä. Rottaterrierien rekisteröinti United Kennel Club:n (UKC) alkoi vuonna 1999 ja karvattomat koirat rekisteröitiin lisämaininnalla karvaton. Vuonna 2004 amerikankarvatonterrieri siirtyi omaksi rodukseen UKC:ssa. Kuitenkin rottaterrieriristeytykset ovat toistaiseksi sallittuja, jotta amerikankarvatonterrierin geenipoolia voidaan vielä kasvattaa. Amerikankarvatonterrierejä on USA:n lisäksi ainakin monissa Euroopan maissa, Venäjällä, Kanadassa sekä Japanissa.

Amerikankarvatonterrierin kantarotu rottaterrieri on kehitetty pääasiassa eurooppalaisista terrieriroduista. Sen alkuperäinen käyttötarkoitus on ollut maatilán tuholaistorjuja sekä ilmoittava metsästyskoira muun muassa oravanmetsästyksessä. Amerikankarvatonterrierin pääasiallinen käyttötarkoitus on toimia seura- ja harrastuskoirana. Suomessa koirien luonteet ovat pääasiassa käyttötarkoitukseen sopivia, mutta parannettavaa myös löytyy. Onkin tärkeää kiinnittää huomiota myös koirien luonneominaisuuksiin jalostusvalintoja tehdessä.

Amerikankarvatonterriereillä on ollut Suomessa vuodesta 2006 asti oma aktiivinen rotuyhdistys Suomen Amerikankarvatonterrierit - SaKaTe ry, joka on pyrkinyt toiminnallaan yhdistämään rodun

harrastajia ja tuomaan rotua tietoisuuteen. Yhdistyksen tämän päivän tärkeimpiä tavoitteita on saada amerikankarvatonteriireille virallinen rotutunnustus Suomessa.

Ensimmäiset amerikankarvatonterrierit tuotiin Suomeen vuonna 2003 ja vuoden 2009 loppuun mennessä Suomessa oli vajaa 200 koiraa. Tuonteja koirista on noin 30 %. Tuontikoiria tuodaan Yhdysvaltojen lisäksi myös useista eri Euroopan maista. Koska Suomen populaatio on vielä nuori on sen ikärakennekin luonnollisesti poikkeava. Kahtena viimeisenä vuotena Suomessa syntyneet ja Suomeen tuodut koirat muodostavat 46 % koko populaatiosta. Suomen populaatiossa tehollisen kannankoon ja populaation sukulaisuussuhteen muutoksen trendit ovat oikean suuntaisia.

Yksittäisten koirien jälkeläisten määrä on ollut vain harvoin suositusten mukainen. Tämä johtuu siitä, että pentueita on vuosittain niin vähän, että raja-arvot ylittyvät jo yhden pentueen osalta. Tärkeämpi mittari yksittäisten koirien jalostuskäytön suhteen amerikankarvatonteriireillä on urosten ja narttujen jalostuskäytön suhde, joka on 0,83 eli erittäin hyvä viimeisen viiden vuoden ajanjaksolta. Eniten Suomen populaatioon tähän mennessä vaikuttanut koira on Horizon Rikki Tikki Tavi, joka on monen kotimaisen kasvatin sukupuussa.

Rodun terveystilanne on hyvä. Amerikankarvatonteriireillä on jonkin verran pienille koiraroduille tyypillistä patellaluksaatiota. Allergioita ja iho-ongelmia tavataan Suomessa valittavan paljon. Rodulla on Suomessa raportoitu myös muun muassa legg-perthes -tautia, häntämutkia, lannerangan epämuodostumia, napatyrää sekä synnytysvaikeuksia.

Suomen amerikankarvatonteriireiden ulkomuoto ei ole kovin vakiintunut. Pääasiallisesti rodun yksilöt ovat helposti tunnistettavissa amerikankarvatonteriireiksi, mutta rodun ulkomuodossa on kehitettävää, kun sitä peilataan rotumääritelmään.

Amerikankarvatonterrierin jalostuksessa tulee ensisijaisesti ottaa huomioon terveys ja luonne. Myös ulkomuodon tasoon tulee kiinnittää mahdollisuuksien mukaan huomiota. Jalostusvalintoja tehdessään kasvattajan on otettava huomioon koko rotu, eikä vain oman kasvatustyön tulos. Jotta amerikankarvatonterrierin kasvatusta voi säilyä korkeatasoisena, lähivuosien aikana on pyrittävä

kasvattamaan rodun geenipoolia Suomessa, joka on mahdollista vain uusien tuontikoirien hankkimisella. Jotta rotua saadaan Suomessa kehitettyä, on kasvattajien sitouduttava yhteisiin tavoitteisiin ja noudatettava ohjeistuksia kasvatustyössään. Rodun sisällä ilmapiirin tulee olla avoin ja keskusteleva.

2. Rodun tausta

Ensimmäinen amerikankarvatonterrieri nimeltään Pipe's Josephine syntyi vuonna 1972 puhtasrotuiseen ja karvalliseen rottaterrieripentueeseen Yhdysvaltojen Luisianassa. Koiran omistaja Edwin Scott alkoi tutkia karvattomuuden periytymistä ja aloitti rodun kehityksen Josephinen jälkeläisistä. Vaikka Scott ei koskaan käyttänyt muita kuin rottaterriereitä kasvatusohjelmassaan, hänen aikeenaan oli aina pitää karvattomat koirat omana rotunaan. Vuonna 1999 United Kennel Club tunnusti rottaterrierin ja karvattomat koirat rekisteröintiin UKC:iin rottaterrierin karvattomana muunnoksena.

Amerikankarvatonterrieri hyväksyttiin omaksi rodukseen United Kennel Clubi:ssa 01.01.2004. Kuitenkin rottaterrieriristeytykset ovat edelleen sallittuja rodun geenipoolin laajentamiseksi. Kaikki risteytyspentueisiin syntyvät koirat rekisteröidään amerikankarvatonterriereinä. Rottaterrierejä on voinut vuodesta 2004 lähtien rekisteröidä UKC:n ohella Amerikan kennel Club:n Foundation Stock Service® -rekisteriin.

Amerikankarvatonterrierin kantarotu rottaterrieri on kehitetty 1900-luvun alkupuolella Yhdysvalloissa eurooppalaisista terrieriroduista. Rodun kehityksessä on käytetty esimerkiksi sileäkarvaista kettuterrieriä, manchesterinterrieriä, bullterrieriä ja jo sukupuuttoon kuollutta valkoista vanhaenglanninterrieriä (Old English White Terrier). Rotu kehitettiin maatalan tuholaistorjajaksi. 1910-1920-luvuilla koirien metsästysominaisuuksia sekä nopeutta haluttiin kehittää parantamalla haju- ja näköaistia ja näin ollen rotuun risteytettiin muun muassa beaglea, whippetiä ja italianvinttikoiraa. Lisäksi sileäkarvaisten kettuterrierien risteytyksiä jatkettiin ja koon pienentämiseksi käytettiin myös amerikankääpiökettuterrieriä. Rottaterrieriä ei ole jalostettu luolakoiraksi vaan muun muassa pidemmät jalat, pidempi selkä, syvempi rintakehä sekä muut rakenneominaisuudet tukevat sen käyttötarkoitusta maanpäällä metsästäjänä nopeana tuholaistorjajana. Rottaterrieri metsästää rottia, jäniksiä ja sitä on erityisesti käytetty apuna oravanmetsästyksessä ilmoittamaan puussa olevista oravista. Maatalouden muuttumisen ja

kemikaalien kehittymisen myötä rottaterrierin tarve tuholaisten hävityksessä pieneni ja rotu harvinaistui. Nykyään rottaterrieriä käytetään hyvin paljon myös seurakoirana.

Amerikankarvatonterrieri ei karvattomuutensa takia sovellu erityisen hyvin alkuperäiseen käyttötarkoitukseen eli tuholaistorjuntaan, mutta sen luonne vastaa hyvin pitkälti rottaterrieriä. Amerikankarvatonterrieri on pääasiassa seurakoira, mutta soveltuu hyvin erilaisiin koiraharrastuksiin sen aktiivisen luonteen vuoksi. Amerikankarvatonterrierin jalostuksessa on joidenkin linjojen luonteissa huomattavissa kehitystä enemmän pehmeämmäksi ja paremmin seurakoiraksi soveltuvaksi, mutta pääasiassa rodussa halutaan säilyttää alkuperäinen luonne.

Ensimmäiset amerikankarvatonterrierit saapuivat Suomeen Yhdysvalloista huhtikuussa 2003, kaksi narttua ja yksi uros. Toukokuussa 2004 syntyi Suomen ja koko Euroopan ensimmäinen AHT-pentue. Aluksi rodun harrastajat olivat pääasiassa muiden karvattomien rotujen harrastajia.

Vuoden 2009 lopussa Suomessa oli noin 200 amerikankarvatonterrieriä. Rotuyhdistys arvioi, että Euroopassa on yhteensä noin 500-600 amerikankarvatonterrieriä. Maailman AHT-määrä on arvioiden mukaan noin 3500-4500 koiraa.

3. Järjestöorganisaatio ja sen historia

Suomen Amerikankarvatonterrierit - SaKaTe ry:n perustamiskirja on allekirjoitettu 13.8.2005 ja yhdistys on merkitty yhdistysrekisteriin 17.3.2006. Yhdistyksen tarkoituksena on liittää yhteen kaikki amerikankarvatonterrieriharrastajat ja –kasvattajat.

Yhdistys järjestää amerikankarvatonterrieriä harrastaville jäsenilleen erilaisia koiraharrastukseen liittyviä koulutuksia ja tapahtumia ja opastaa amerikankarvatonterriereistä kiinnostuneita rotuun liittyvissä asioissa.

Sakate pyrkii myös kehittämään kasvatus- ja jalostustyössä tarvittavaa tietoutta hyvätasoisien koirankasvatuksen saavuttamiseksi.

Sakate ry:n tavoite on saada amerikankarvatonterrierille virallinen rotutunnustus Suomessa ja sen vuoksi yhdistys pyrkii kehittämään yhteistyötä Suomen Kennelliiton organisaation kanssa ja toiminnallaan edistämään rodun FCI-hyväksyntää.

Sakate ry on järjestänyt kolmena vuonna (vuodet 2007-2009) virallisia UKC-näyttelyitä 2-3 näyttelyä vuodessa, joihin tuomarit on kutsuttu Yhdysvalloista ja Iso-Britanniasta.

Amerikankarvatonterrierien omistajat ovat kokoontuneet jokavuotiseen kesätapaamiseen vuodesta 2004. Yhdistys on vastannut kesäpäivien järjestämisestä perustamisestaan lähtien. Sakate on toimintansa aikana järjestänyt jäsenilleen muun muassa koirahierontakurssin, raakaruokintaluennon, saalispalkkauskoulutuksen ja koirien ensiapukurssin.

Sakate ry:n jalostustoimikunta ylläpitää pentuvälitystä, johon hyväksytään pentueet, jotka täyttävät yhdistyksen jalostussuosituksen ja jonka kasvattaja on yhdistyksen jäsen.

Vuonna 2009 yhdistyksen jäsenmäärä oli 64.

4. Nykytilanne

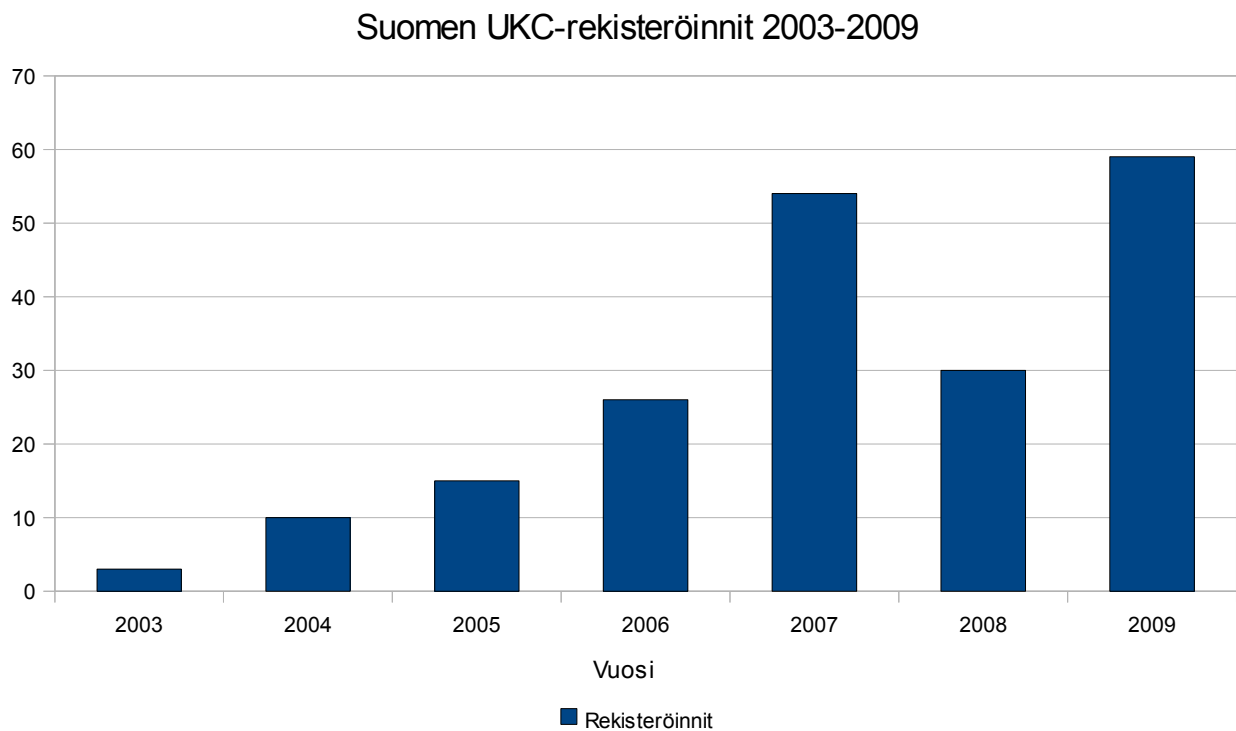
4.1. Populaation koko ja rakenne

4.1.1. Populaation koko

Suomen ensimmäiset amerikankarvatonterrierit (3 kpl) tuotiin vuonna 2003 rodun alkuperämaasta USA:sta. Ensimmäinen pentue syntyi vuonna 2004. Vuoden 2009 loppuun mennessä populaation koko oli lähes 200 koiraa. Suomeen tuodaan vuosittain siitoskoiria ulkomailta (ks. TAULUKKO 1 sekä KUVAAJA 1). Tuontikoirat ovat pääsääntöisesti USA:sta, mutta koiria on tuotu myös Tsekeistä, Slovakiasta, Venäjältä, Norjasta ja Saksasta. (ks. TAULUKKO 2) Yhdistyksen tiedossa on, että taulukossa lueteltujen pentueiden lisäksi Suomessa on syntynyt ainakin yksi pentue, jonka vanhemmista ja pentujen rekisteröinnistä ei ole tietoa.

Vuosi	Rekisteröinnit	Pentueita	Tuonteja	Kasvattajat	Isät	Emät
2003	3		3			
2004	10	1	6	1	1	1
2005	15	4	3	3	1	4
2006	26	6	5	2	4	6
2007	54	9	20	7	7	9
2008	30	5	13	4	5	5
2009	59	11	12	7	7	11
2003-2009	194	34	62	13	20	24

TAULUKKO 1. Rekisteröinnit, tuonnit ja kasvattajat vuosittain 2003-2009

KUVAAJA 1. Rekisteröinnit vuosittain

	Uroksia	Narttuja	Yhteensä
USA	23	23	46
Tseki	2	4	6
Venäjä	0	4	4
Norja	1	1	2
Saksa	1	1	2
Slovakia	2	0	2
Yhteensä	29	33	62

TAULUKKO 2. Tuontikoirien alkuperämaa ja sukupuoli

4.1.2. Populaation ikärakenne

Koska ensimmäiset rodun yksilöt on tuotu Suomeen vasta vuonna 2003, on populaation ikärakenne poikkeava verrattuna muihin rotuihin. Suurin osa koirista on nuoria ja vanhimmat koirat täyttävät vasta 7 vuotta vuoden 2010 aikana. Kahtena viimeisenä vuotena (2008-2009) Suomessa syntyneet ja Suomeen tuodut koirat muodostavat 46 % koko populaatiosta. Ikärakenne selittyy sillä, että rotu on uusi Suomessa ja sen tunnettuus ja suosio on kasvanut viime vuosina. Huonona puolena voidaan mainita, että tietoa suomalaisten koirien terveydestä vanhemmalla iällä ei vielä ole. Tieto olisi tärkeää jalostusvalintoja tehdessä, mutta saatavilla on toistaiseksi vain kokemuksia rodun kotimaasta.

4.1.3. Populaation tehollinen kannankoko

Populaation tehollinen kannankoko kertoo rodun geneettisestä monimuotoisuudesta ja jalostuspohjan laajuudesta. Mitä pienempi se on, sitä nopeammin rodusta häviää erilaisia geeniversioita, jolloin monimuotoisuus vähenee. Rodun geneettinen monimuotoisuus on tärkeää, sillä monimuotoisuuden vähetessä populaation sukusiitosaste kasvaa. Sukusiitosasteen kasvu vaikuttaa negatiivisesti rodun elinvoimaisuuteen, erityisesti terveyteen ja lisääntymisominaisuuksiin.

Amerikankarvatonterrierin populaatio on vielä osittain avoin, sillä roturisteytyksiä rottaterrieriin tehdään vielä säännöllisesti. Rottaterrierien kanta on paljon AHT:ta isompi ja roturisteytyksien

ansiosta rotuun saadaan uusia genejä, jotka ovat osaltaan ehkäisemässä monimuotoisuuden vähenemistä.

Populaation tehollinen kannankoko (N_e) voidaan laskea kaavalla $N_e=4*N_m*N_f/(N_m+N_f)$, jossa N_m on siitokseen käytettyjen narttujen ja N_f siitokseen käytettyjen urosten lukumäärä. Laskukaavaan liittyy oletus, että pariutuminen on satunnaista, eikä valintaa eläimien välillä ole. Koska koirien kasvatuksessa oletukset eivät toteudu, ovat lukuarvot aina yliarvioita ja siksi niihin tulee suhtautua vain suuntaa-antavasti. Tehollinen kannankoko tulisi olla yli 50 kappaletta, jotta rodussa säilyy tarpeeksi erilaisia geeniversioita eli rodun monimuotoisuus säilyy.

Lyhyellä aikavälillä sukusiitosasteen nousua voidaan yrittää välttää käyttämällä jalostukseen eri sukuisia koiria. Pidemmällä aikavälillä sukusiitosasteen muutoksen määrää pelkäämään tehollinen kannankoko. Tämän vuoksi keskimääräinen sukusiitosasteen muutos (ΔF) lasketaan käyttäen apuna populaation tehollista kokoa. Laskukaava on $\Delta F=1/(2*N_e)$. Sukusiitosasteen nousu tulisi olla maksimissaan 0,5-1 % sukupolvessa. (ks. TAULUKKO 3.)

Vuosi	N_e	ΔF
2004	2	50,0
2005	3,2	15,6
2006	9,6	5,2
2007	15,8	3,2
2008	10	5,0
2009	17,1	2,9
2004-2009	43,6	1,2

TAULUKKO 3. Tehollinen populaatiokoko ja sukusiitosasteen muutos

$$N_e=4*N_m*N_f/(N_m+N_f)$$

$$\Delta F=1/(2*N_e)$$

4.1.4. Yksittäisten koirien käyttö jalostukseen

Yksittäisten koirien vaikutus populaatioon ei saa kasvaa liian suureksi. Tavoitteena on, että käytettyjen urosten ja narttujen suhde olisi mahdollisimman lähellä yhtä. Tiettyjen koirien tai sukujen suosiminen vähentää geneettistä monimuotoisuutta. Yksittäisten yhdistelmien sukusiitosastetta tärkeämpää on koko populaation sukusiitosaste, jonka nousua voidaan ehkäistä käyttämällä mahdollisimman monia koiria jalostukseen. Yksittäisen koiran jälkeläisten määrä ei

saisi suositusten mukaan ylittää 10 % rajaa vuodessa tai 5 % rajaa sukupolvessa eli noin viidessä vuodessa. Myös käytetyimpien koirien sukulaisuussuhteisiin tulisi kiinnittää huomiota, jotta jotkut sukulinjat eivät yleisty liikaa verrattuna toisiin. Amerikankarvatonterrierin jälkeläismäärien suhteen on vain harvoin päästy tavoitteeseen. Kuuden vuoden ajalta kaikki kymmenen eniten käytettyä koiraä ja nartuissa ja uroksissa ovat saaneet jälkeläismäärän, jonka prosentuaalinen osuus kaikista syntyneistä pennuista on 5 % tai enemmän. Vuositasolla käytetyimpien urosten jälkeläisten määrä on myös suositusten mukaan liian suuri. Suuret prosentuaaliset jälkeläismäärät selittyvät pienellä vuosittaisella pentumäärällä. (ks. TAULUKKO 4, 5 ja 6.)

Narttu	Pentueet	Pennut	% kokonaispennu- määrästä
WMK's Have Mercy	4	16	12
Lar-Mon's Valentina N Finland	3	12	9
Wudnshu's Bikini Bottoms	2	11	8
Wudnshu Ginger Dream Come True	3	10	7
Arwen Dream Centia	2	10	7
Horizon Finnish Ace Of Hearts	2	7	5
Bay's Bushyfur Cabrielino	1	7	5
Kidd's Blue My Mind	1	7	5
Wudnway Aida	1	6	5
Sarantais Dancing With Wolves	1	6	5
Bluegranite Rosa	2	5	5
Rikki Tikki Tilda	1	4	3
Aeryn Chiana Minies	1	4	3
Rikki Tikki Tera	1	4	3
Bay's Bushyfur F'Chowichan	1	4	3
Wudnshu Tempo Of Piedmont Blues	2	3	2
Sarantais Always Yours	1	3	2
Bay's Bushyfur Belle Rainbow,	1	3	2
Sarantais Endless Love	1	3	2
Rikki Tikki Nea	1	3	2
Sarantais & Lupaus Good Match	1	3	2
Sarantais Always Love You	1	2	1
Sarantais Born To Be Loved	1	1	1
Wudnshu Cinnamon Twist	1	1	1
Yhteensä	36	135	100

TAULUKKO 4. Narttujen jälkeläismäärät 2004-2009

Uros	Pentueet	Pennut	% kokonaispentu- määrästä
Wudnshu's Bushyfur Andy	4	17	13
Horizon Rikki Tikki Tavi	4	12	9
Flinthill's Roustabout Rascal	3	11	8
Nekid's Tico Tico Blue Hawaii	3	11	8
Flinthill's Crouching Heartbeat	2	11	8
Blairs Star Jimmy The Jalovalpas	2	11	8
Bay's Bushyfur Baron Rainbow	2	10	7
Flinthill's Richard The Lionheart	3	9	7
Bentley Bubby Punto Valentino	2	7	5
Bay's Bushyfur E'Comox	1	6	5
Rikki Tikki Spede	1	5	4
Flinthill's American Dream	1	4	3
Flinthill's Meriwether Lewis	1	4	3
Bay's Bushyfur E'Cochimi,	1	4	3
Wudnshu Bluegranite Hugo	1	3	2
Bay's Bushyfur Acaxee	1	3	2
Sarantais Dancing With The Stars	1	3	2
Lupaus & Sarantais Good Grief	1	2	1
Sarantais Born To Be Big	1	1	1
Sarantais & Lupaus Good N Evil	1	1	1
Yhteensä	36	135	100

TAULUKKO 5. Urosten jälkeläismäärät 2004-2009

Vuosi	Uros	Pentuja	Pentueet	% kokonaispentu- määrästä
2004	Flinthill's American Dream	4	1	100
	yhteensä	4	1	100
2005	Horizon Rikki Tikki Tavi	12	4	100
	yhteensä	12	4	100
2006	Flinthill's Roustabout Rascal	11	3	53
	Bay's Bushyfur Baron Rainbow	4	1	19
	Wudnshu's Bushyfur Andy	3	1	14
	Wudnshu Bluegranite Hugo	3	1	14
	yhteensä	21	6	100
2007	Wudnshu's Bushyfur Andy	7	2	20
	Flinthill's Richard The Lionheart	6	2	18
	Bay's Bushyfur Baron Rainbow	6	1	18
	Bay's Bushyfur E'Comox	6	1	18
	Rikki Tikki Spede	5	1	15
	Bay's Bushyfur Acaxee	3	1	8
	Sarantais Born To Be Big	1	1	3
	yhteensä	34	9	100
2008	Wudnshu's Bushyfur Andy	7	1	41
	Flinthill's Meriwether Lewis	4	1	24
	Sarantais Dancing With The Stars	3	1	18
	Lupaus & Sarantais Good Grief	2	1	12
	Nekid's Tico Tico Blue Hawaii	1	1	5
	yhteensä	17	5	100
2009	Flinthill's Crouching Heartbeat	11	2	23
	Blairs Star Jimmy The Jalovalpas	11	2	23
	Nekid's Tico Tico Blue Hawaii	10	2	21
	Bentley Bubby Punto Valentino	7	2	15
	Bay's Bushyfur E'Cochimi	4	1	9
	Flinthill's Richard The Lionheart	3	1	7
	Sarantais & Lupaus Good N Evil	1	1	2
	yhteensä	47	11	100

TAULUKKO 6. Urosten jälkeläisten määrä verrattuna kokonaispentumäärään vuosittain

Paremmiin käytettyjen jalostuskoirien tilannetta kuvaa jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen suhde. Kun suhde on yksi, on jalostukseen käytetty yhtä montaa urosta ja narttua. Ihannetilanteessa luku on mahdollisimman lähellä ykköstä. (ks. TAULUKKO 7.)

Vuosi	Isät	Emät	Isien ja emien suhde
2004	1	1	1
2005	1	4	0,25
2006	4	6	0,67
2007	7	9	0,78
2008	5	5	1
2009	7	11	0,63
2003-2009	20	24	0,83

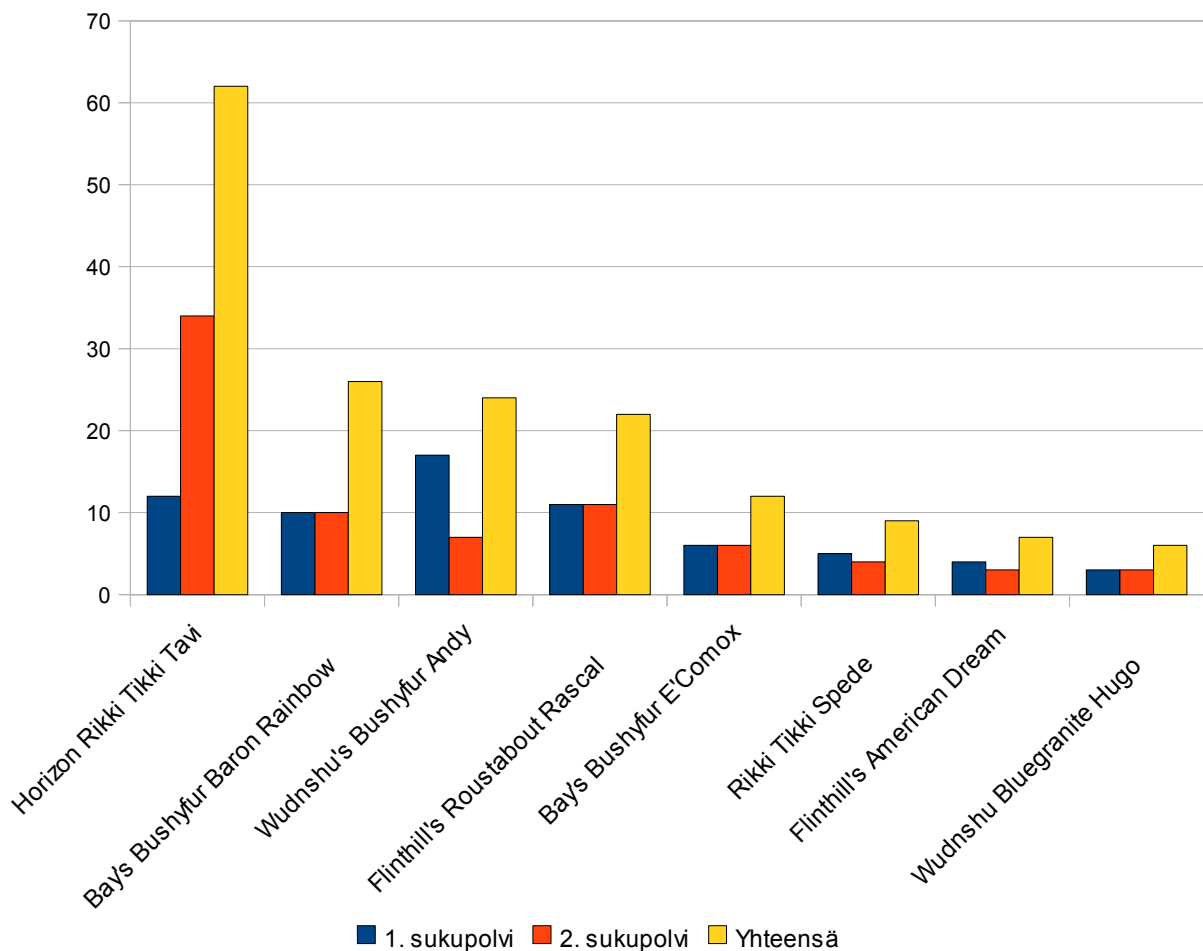
TAULUKKO 7. Jalostukseen käytettyjen urosten ja narttujen suhte vuosittain

Yksittäisten koirien jalostuskäyttöä merkittävämpää on eri sukujen suosiminen jalostuskäytössä. Vaikka koira saisikin paljon jälkeläisiä, mutta nämä jälkeläiset eivät itse lisäänty, ei koiran vaikutus populaatioon olekaan välttämättä liian suuri. Isoisätaulukko kertoo koiran jälkeläisten määrän useammassa sukupolvessa (ks. TAULUKKO 8.) Isoisäkuvaaja ottaa huomioon koiran kaikki jälkeläiset ja sen jälkeläisten jälkeläiset jne. Kuvaaja auttaa hahmottamaan, jos jollain tietyllä sukulinjalla on suurempi vaikutus populaatioon kuin muilla. Ihannetilanteessa kuvaaja on mahdollisimman tasainen (ks. KUVAAJA 2.).

Urokset	1. sukupolvi	2. sukupolvi	3. sukupolvi	4. sukupolvi	Yhteensä
Horizon Rikki Tikki Tavi*	12	34	10	6	62
Bay's Bushyfur Baron Rainbow (Horizon's Rikki Tikki Tavi - Lar-Mon's Valentina N Finland)	10	10	6		26
Wudnshu's Bushyfur Andy*	17	7			24
Flinthill's Roustabout Rascal*	11	11			22
Bay's Bushyfur E'Comox (Bay's Bushyfur Baron Rainbow – Wudnshu Ginger Dream Come True)	6	6			12
Rikki Tikki Spede (Horizon Rikki Tikki Tavi - Bluegranite Rosa)	5	4			9
Flinthill's American Dream*	4	3			7
Wudnshu Bluegranite Hugo*	3	3			6

* tuontikoira

TAULUKKO 8. Isoisätaulukko: Urosten jälkeläismäärät sisältäen kaikkien sukupolvien jälkeläiset

KUVAAJA 2. Isoisätaulukko: Kuvaaja urosten jälkeläismääristä 2004-2009

Taulukko sisältää kaikki koirat, joiden jälkeläiset ovat saaneet omia jälkeläisiä. Koska populaatio on vasta nuori, sisältää taulukko ja kuvaaja lähinnä tuontikoiria, sillä kotimaiset kasvatit ovat pääosin nuoria koiria, joita ei ole vielä käytetty jalostukseen. Sen vuoksi isoisäkäyrä saattaa näyttää muutaman vuoden kulutta hyvinkin toisenlaiselta.

Suomen AHT-populaatiossa koiran Horizon Rikki Tikki Tavi ja sen jälkeläisten vaikutus populaatioon on merkittävä. Koira on toinen Suomeen tuotu uros, joten se on monen kotimaisen kasvatin sukupuussa. Valitettavasti ko. koira on kuollut tapaturmaisesti nuorella iällä, joten tietoa sen terveydestä ei ole saatavilla. Toisena listalla oleva Bay's Bushyfur Baron Rainbow on Horizon Rikki Tikki Tavin jälkeläinen ja viidentenä listalla olevan Bay's Bushyfur E'Comoxin isä. Kuudentena listalla oleva Rikki Tikki Spede on ensimmäisenä listalla olevan Horizon Rikki Tikki Tavin jälkeläinen.

4.1.5. Rodun populaatiot maailmalla

Rodun kotimaassa amerikankarvatonteriireitä on arviolta 3000-4000 yksilöä. Tarkkaa lukumäärää ei ole tiedossa, sillä UKC:in rekisteröintimäärät eivät ole saatavilla. Ruotsissa koiria on noin 45-50 yksilöä, Venäjällä noin 50 yksilöä, Norjassa noin 15 yksilöä. Lisäksi Euroopassa koiria on ainakin Saksassa, Virossa, Tsekeissä, Slovakiassa, Ranskassa, Iso-Britanniassa, Hollannissa ja Belgiassa. Rotuyhdistys arvioi, että Euroopassa on yhteensä noin 500-600 amerikankarvatonteriiriä. Maailman AHT-määrä on arvioiden mukaan noin 3500-4500 koira.

Euroopassa amerikankarvatonteriiri on hyväksytty kansallisesti ainakin Venäjällä, Tsekeissä, Slovakiassa ja Ukrainassa.

4.2. Luonne ja käyttöominaisuudet

Amerikankarvatonterrierin luonne on energinen, utelias ja älykäs koira, joka pitäisi olla helposti koulutettavissa. Suomessa AHT:n luonteet vastaavat suurimmilta osin tätä kuvausta. Vaikka Suomen populaatiossa suurin osa koirista on reippaita ja avoimia, myös joitakin arkoja ja varautuneita yksilöitä löytyy. Koira-aggressiivisuutta on myös tavattu. Arkuus tai liika varautuneisuus ovat ristiriidassa rodun käyttötarkoituksen, seura- ja harrastuskoirana olemisen, kanssa. Amerikankarvatonterrierin tulee olla luonteeltaan sellainen, että se selviää elämästä niin maalla kuin kaupungissakin ja voi siten täyttää yhteiskunnan vaatimukset.

Populaation koirissa esiintyy joitakin liian pehmeitä luonteita. Amerikankarvatonterrierin tulisi olla kova tai hieman pehmeä. Erittäin pehmeät ja pehmeät koirat eivät soveltuisi kantarodun alkuperäiseen käyttötarkoitukseen. Liika pehmeys vaikuttaa myös arkielämään. Rodussa on tavattu myös heikkohermoisuutta. Pahimmillaan heikkohermoisuus vaikuttaa alentavasti koiran toimintakykyyn. Heikkohermoisuus on vakava virhe, eikä se kuulu rotuun. Terävyys on ominaisuus, joka vaihtelee suuresti rodun sisällä. Rottaterrierin alkuperäiseen käyttötarkoitukseen ominaisuus kuuluu, mutta seurakoiralle se ei ole suotavin.

Amerikankarvatonterrierillä ei ole juurikaan miellyttämisenhalua, mutta ne ovat usein silti helposti motivoitavissa yhteiseen tekemiseen korkean saalisvietin ansiosta. Suurin osa koirista on

kiinnostunut pois päin liikkuvasta vieheestä ja sitä voi hyödyntää koiran palkitsemistilanteissa. Monet yksilöt ovat myös ahneita, joten palkitseminen ruualla on helppoa.

Suomessa harrastustoiminta on tullut AHT:n parissa suosituksi viimeisten vuosien aikana. Suomessa on useampi aktiivinen agilityharrastaja ja kaksi koiraa on myös kilpaillut virallisissa agilitykilpailuissa 1- ja 2-luokissa. Tottelevaisuuskokeisiin on osallistunut yksi AHT ja se on kilpaillut alokas- ja avoimessa luokassa. Useat AHT:t ovat osallistuneet epävirallisiin viehejuoksukilpailuihin ja suurin osa on syttynyt vieheelle hyvin. Harrastusten perusteella luonteen arviointi on hankalaa, mutta jotain suuntaa-antavaa arviota voi tehdä. On esimerkiksi koiria, jotka eivät hermorakenteensa vuoksi pystyisi harrastamaan tai kilpailemaan näissä lajeissa. Viehejuoksukilpailut kertovat hyvin koiran saalisvietin vahvuudesta, joka on rodulle hyvin tyypillinen ominaisuus.

Amerikankarvatonterrieri ei rodun epävirallisen aseman vuoksi voi osallistua viralliseen luonnetestiin tai MH-luonnekuvaukseen.

4.3. Terveys

4.3.1. PEVISA-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Amerikankarvatonterriereillä ei ole PEVISA-ohjelmaa.

4.3.2. Muut Suomessa todetut merkittävät sairaudet

Rodun terveydentilaa Suomessa pyrittiin selvittämään terveystarkastuksella vuonna 2009. Kyselyyn vastattiin 61 koiran osalta, joista 35 oli narttuja ja 26 uroksia.

Patellaluksaatio

Patellaluksaatioissa eli polvilumpion sijoiltaan menossa toinen tai molemmat polvilumput luksoituvat. Riippuen luksaation asteesta polvilumpio menee pois paikoiltaan joko normaalin liikunnan aikana ja/tai käsin polviniveltä manipuloidessa. Perinnöllinen patellaluksaatio on synnynnäinen vika. Sen oletetaan periytyvän resessiivisesti ja

polygeenisesti eli väistyvästi useamman geenin välityksellä. Suora polvikulmaus altistaa patellaluksaatiolle. Patellaluksaatio voi olla joko toisessa tai molemmissa jaloissa ja luksaation vakavuus voi olla eriasteinen saman koiran polvissa.

Patellaluksaation vakavuutta arvioidaan Putnamin asteikolla 1-4. Ensimmäisen asteen patellaluksaatiossa koiran polvinivel on lähes normaali, eikä aiheuta koiralle mitään haittaa. Vakavammat patellaluksaatiot voivat aiheuttaa koiralle kipua ja liikkumisvaikeuksia ja ne voivat vaatia leikkaushoitoa. Patellaluksaatiosta kärsivä koira voi välttää painon laittamista kyseiselle jalalle, se voi ontua tai jättää askelia väliin. Jos koiralla on molemmissa jaloissa vakava polvivika, se voi liikkua loikkien tai hypähdellen ja selkä köyryssä.

Valtaosalla amerikankarvatonterriereistä ovat polvet 0/0, mutta toisaalta Suomessa on ollut myös muutamia koiria, joiden polvinivelet ovat vaatineet leikkaushoitoa. Jalostukseen käytettävillä yksilöillä polvet tulee olla virallisesti tutkittu ja polvitulokset 0/0 tai korkeintaan 1/1. Jos jalostusyhdistelmän toisen koiran polvituloslausunto on 0/1, 1/0 tai 1/1, toisen koiran tulee olla polviltaan 0/0. Tavoitteena on, että mahdollisimman monella jalostukseen käytettävällä koiralla polvet ovat 0/0.

Silmäsairaudet

Amerikankarvatonterriereillä ei juurikaan esiinny silmäsairauksia. Suomessa on yhdellä koiralla todettu paineen nousu toisessa silmässä kammiovirtauksen ollessa silti normaali. Tarkempaa taudinkuvaa ei sairaudesta ole tiedossa. Koiran lähisukulaisille suositellaan tarkempia silmätutkimuksia (gonioskopia) ennen jalostuskäyttöä. Jotta silmäsairaudet saataisi pysymään poissa tai ainakin hyvin vähissä, jalostukseen käytettävien koirien silmät tulee olla virallisesti tutkittu ja todettu terveiksi perinnöllisistä silmäsairauksista. Silmien terveystutkimuksia tulisi tehdä myös ikääntyville koirille, sillä useat silmäsairaudet tulevat esiin vasta myöhemmällä iällä. Jalostuskoirien silmätarkastustulokset eivät saa olla 2 vuotta vanhempia.

Allergiat, atopia ja muut ihosairaudet

Allergiat voidaan jakaa atopioihin ja ruoka-aineyliherkkyyksiin. Atopian allergeeneinä eli allergian aiheuttavina aineina voivat olla mm. erilaiset siitepölyt, huonepöly, pölypunkki ja sieni-itiöt. Jos atopian aiheuttava allergeeni on siitepöly tai sieni-itiö, liittyy oireisiin vuodenaikaisvaihtelua. Atooppinen allergia puhkeaa tavallisesti 1-3 ikävuoden tienoilla.

Ensimmäisinä oireina on tavallisesti kutina, joka voi olla paikallista tai yleisempää. Voimakkaan kutina vuoksi koira kuitenkin raapii itseään ja aiheuttaa vaurioita iholleen, josta voi seurata sekundäärisesti tulehdus. Atopian allergeeni voidaan testata iho- tai verikokein. Atopian oireita helpottavana hoitona koiralle voidaan antaa kortisonia jaksoittain tai pitkäaikaisesti. Toisena hoitovaihtoehtona on siedätyshoito. Jos kyse on ruoka-aineyleihkerkkyydestä, oireet häviävät allergisoivaa ruoka-ainetta välttämällä. Paras tapa testata ruoka-aineyleihkerkkyys on ns. eliminaatiodieetti.

Taipumus sairastua atopiaan ja allergiaan on perinnöllinen. Allergista/atooppista koiraa ei tulisi käyttää jalostukseen. Allergiat ja erilaiset ihosairaudet ovat amerikankarvatonteriireillä melko yleisiä. Vuoden 2009 terveystutkimuksessa hoitoa vaatinut ihosairaus tai vaiva oli ollut 28%:lla vastanneista ja 20%:lla vastanneista oli allergioita. Iho-ongelmiksi ilmoitettiin mm. ihottumaa, erilaisia ihotulehduksia, furunkuloosi, hyvin kuiva iho ja demodikoosi.

Häntämutkat ja selkänikamien epämuodostumat

Synnynnäiset häntämutkien kulma vaihtelee sormilla tunnettavista nystyröistä selviin koukkuihin. Häntämutka johtuu häntänikaman kasvulevyn häiriöstä. Varmuudella häntämutka voidaan diagnosoida röntgenkuvauksella. Häntämutka ei välttämättä näy vielä luovutusikäisellä pennulla vaan se saattaa ilmetä vasta myöhemmin kasvukauden aikana.

Amerikankarvatonteriireillä tiedetään muutamilla koirilla olevan pieni häntämutka. Suomessa on syntynyt myös yksi töpöhäntäinen pentu, jonka hännän pituus on noin 2/3 normaalista hännästä. Amerikankarvatonteriirejä on luustokuvattu suhteellisen vähän. Muutamilla koirilla on tutkimuksissa löytynyt epämuodostuneita selkänikamia lannerangassa, yhdellä sakralioosimuutos ristiselässä. Luustomuutokset ovat mahdollisesti perinnöllisiä ja ne voivat aiheuttaa kipua ja/tai liikkumisvaikeuksia. Lonkka-, lanneranka- ja selkäkuvausta suositellaan, jos koiran lähisuvussa on lonkka- tai selkävikoja tai muutoksia lannerangassa tai jos koiralla on siihen viittaavia oireita.

Kivesvikaisuus

Kivesvikaisella täysikasvuisella uroksella toinen tai kumpikaan kives ei ole laskeutunut normaalisti vatsaontelosta kivespussiin. Kivesvikaisuutta säätelevät geenit tulevat molemmilta vanhemmilta, mutta vika näkyy vain urospennuissa. Kivesvikaisuudessa on todennäköisesti myös aste-eroja, niin että lievempi vika-aste voi ilmetä toisen tai

molempien kivesten myöhäisempänä laskeutumisena. Tarkkaa periytymismekanismia ei kuitenkaan tunneta. Piilokivesten poistaminen kirurgisesti on suotavaa, koska niihin on normaalia suurempi riski kehittyä kasvain. Kivesvikaista koiraa ei tulisi käyttää jalostukseen. Suomessa yksikiveksisyyttä tavataan jonkin verran. Vuoden 2009 terveystutkimuksessa kivesvikaisuutta koskevaan kysymykseen vastattiin 26 uroksen kohdalta. 2 uroksella (8 %) oli kivesvika.

Kuurous

Koirien perinnöllinen, synnynnäinen, aistinsoluista johtuva kuurous liittyy ihon, turkin ja värikalvon epätäydelliseen pigmentoitumiseen. Jos koiran väritys on valkovoittainen, riski olla kuuro tai puolikuuro on suurentunut. Korvan toimivien pigmenttisoluten puute on ilmeisesti yhteydessä päite-elimen rappeutumiseen. Kuuroa tai puolikuuroa koiraa ei tule käyttää jalostukseen ja pentuesisarukset tulisi kuulotestata ennen luovutusikää.

Amerikankarvatonterriereillä ei Suomessa tiedetä kuuroja tapauksia.

Legg-Perthes -tauti

Legg-Perthes -taudissa reisiluun pään luukudos hajoaa, syöpyy, epämuodostuu ja usein murtuu. Tauti ilmenee yleensä vain toisessa lonkkanivelessä ja se on yleinen pienikokoisilla koirilla. Oireena on arstava lonkkanivel, joka aiheuttaa ontumista. Sairaus alkaa noin 4 -11 kuukauden iässä ja aiheuttaa koiralle kipua. Pitkälle edenneissä tapauksissa reisilihakset surkastuvat ja koiralle kehittyy nivelrikko. Sairautta pidetään perinnöllisenä, mutta sen periytymismekanismia ei tunneta. Epämuodostunut reisiluunpää voidaan poistaa leikkauksella, jolloin kivut myös lakkaavat. Leikkaustulokset ovat yleensä erittäin hyvät ja useimmat leikatut koirat pystyvät toivuttuaan leikkauksesta liikkumaan normaalisti. Rotuyhdistyksen tiedossa on Suomessa yksi Legg-Perthes tapaus. Legg-Perthesiin sairastanutta koiraa ei tule käyttää jalostukseen, eikä sairaan jälkeläisen tuottanutta yhdistelmää tulisi toistaa.

Napatyrä

Napatyrä johtuu navan seudun vatsan seinämän puutteellisesta sulkeutumisesta. Napatyrä huomataan tavallisesti muutaman viikon ikäisellä pennulla pehmeänä "pattina" navan paikalla. Useimmiten napatyrä sisältää vain kuroutunutta rasvapitoista vatsakalvoa. Napatyrä voi olla myös suurempi ja siinä voi olla suolen osia. Napatyrää pidetään

synnynnäisenä perinnöllisenä vikana. Useimmiten napatyvä on todettavissa jo luovutusiässä, mutta leikkaustarve kannattaa harkita lopullisesti vasta, kun pentu on hieman kasvanut. Suomessa on tavattu napatyviä useassa eri pentueessa.

Purentaviat

Amerikankarvatonteriireillä olisi rotumääritelmän mukaan suositeltavaa olla leikkaava purenta. Myös on tasapurenta on sallittu, muttei toivottava. Jonkin verran esiintyy purentavikoja, erityisesti alapurentaa. Purentavikaista koiraa ei tulisi käyttää jalostukseen. Amerikankarvatonteriireillä tulisi olla täysi hampaisto, mutta Suomessa on jonkin verran koiria, joilta puuttuu jokin/joitakin premolareita.

Synnytysongelmat

Hyvin pienillä ja hennoilla amerikankarvatonteriireillä on esiintynyt jonkin verran synnytysongelmia, joissa on jouduttu turvautumaan keisarinleikkaukseen. Jos narttu on rakenteeltaan hyvin pieni ja hento, ei sille tulisi käyttää liian isoa ja massiivista urosta. Jos nartulla on toistuvaa polttoheikkoutta tai se joudutaan keisarinleikkaamaan kaksi kertaa, ei narttua tulisi käyttää enää jalostukseen.

4.3.3. Yhteenvedo rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista

Koska rotu on vielä hyvin nuori, ei kirjallisuudessa ole juuri mainintoja rodun sairauksista. Muista maista tiedetään ainoastaan, että allergioita ja muita iho-ongelmia esiintyy. Rodun kotimaassa Yhdysvalloissa osa kasvattajista teettää joitakin terveystutkimuksia jalostuskoirilla osa ei, ja varmaa tietoa tuloksista on vaikea saada. Myöskin se, että Yhdysvalloissa on tapana myydä suurin osa pennuista lemmikeiksi (pennut steriloidaan/kastroidaan), vähentää sekä geenipoolia että samalla tutkimustulosten määrää.

4.4. Ulkomuoto

Amerikankarvatonterrieri jakautuu kahteen variaatioon: karvaton ja karvallinen. Rodun karvattomuus periytyy resessiivisesti ja se on eri mutaatio kuin muilla karvattomilla roduilla. Amerikankarvatonterrierin karvattomuuteen ei liity letaali-geeniä tai hammaspuutoksia..

Amerikankarvatonterrierin pennut syntyvät karvallisena, mutta tiputtavat pentukarvansa ensimmäisen karvankasvusyklin aikana yleensä noin kuusi viikkoisena. Karvattoman ja karvallisen amerikankarvatonterrierin karva on erilainen, joten variaatiot tunnistaa toisistaan jo syntymähetkellä.

4.4.1. Rotumääritelmän kommentointi

Kursiivilla merkityt kohdat ovat lainauksia rotumääritelmästä. Rotumääritelmä on suomennos UKC:n rotumääritelmästä.

Yleinen ulkomuoto

Amerikankarvatonterrieri on kevyesti lihaksikas, aktiivinen, pieni - keskikokoinen terrieri.

Suosittelavin rungon pituuden suhde korkeuteen (selän pituus, säkäkorkeus) on 10:9. Pää on leveä, hienoisesti kupumainen, kiilan muotoinen ja suhteessa rungon kokoon. Korvat ovat v:n muotoiset, sijaitsevat kallon ulkolaidalla ja voivat olla pystyt, taipuneet tai kärjistä hieman taittuneet.

Molemmilla variaatioilla on luonnollinen ylöspäin kaareva häntä. Amerikankarvatonterrierillä on monia ihonvärejä ja kuvioita (karvattomalla) ja karvaisella on monta eri turkinväriä ja kuviota.

Hylkäävä virhe: Lyhytjalkainen koira, joka poikkeaa merkittävästi 10:9 suhteesta.

Suomen amerikankarvatonterrierit vastaavat pääasiassa hyvin rodun yleisvaikutelmaa. Kuitenkin rotutyypissä on nähtävissä selvästi hennompiä ja enemmän voimatyypisempiä koiria. Rotutyyppeä ei ole vielä vakiintunut ja vaihtelua on paljon, jopa pentueiden sisällä.

Pää

Pää on suhteessa rungon kokoon. Sivulta katsottuna kallo ja kuono ovat samanpituiset. Edestä katsottuna pää on tylpän kiilan muotoinen.

Virhe: Jyrkkä otsapenger

Rodussa esiintyy jonkin verran liian jyrkkää otsapengertä, joka aiheuttaa vaikutelman liian pyöreästä päästä.

KALLO: Kallo on leveä ja lievästi kupera. Se kaventuu lievästi kuonoa kohden. Leuat ovat voimakkaat ja posket ovat lihaksikkaat.

Vakava virhe: Omenamainen pää.

Pääasiassa kallon muoto on oikeanlainen, mutta joillakin yksilöillä kallon leveys on riittämätön. Suomessa ei ole esiintynyt omenamaista päätä, mutta rodun kotimaassa niitä on tavattu joitakin.

KUONO: Kuono on täyteläinen silmien alta, talttamainen ja kapenee kirsua kohden. Leuat ovat voimakkaat ja "saranoituneet" taakse mahdollistaen suun aukeamisen suureksi, jotta koira pystyy tarttumaan rottiin ja muihin jyrksijöihin. Huulet ovat kuivat ja tiukat, eivät lerpua. Huulten pigmentti on sama kuin kirsun.

Virhe: Lyhyt kuono-osa

Amerikankarvatonterrierien kuonot ovat lähes poikkeuksetta rotumääritelmän mukaisia.

Yhdysvalloissa tavataan joitakin koiria, joiden kuono on liian kapea tai kapenee liikaa.

HAMPAAT: Amerikankarvatonterrierillä on täydelliset, hyvänkokoiset, tasaiset valkoiset hampaat.

Saksipurenta on suositeltavaa, mutta tasapurenta on myös hyväksyttävää.

Virheet: Puuttuvat hampaat, ylä- tai alapurenta

Amerikankarvatonterrierillä on isot ja vahvat, hyvin metsästykseseen sopivat hampaat. Jonkin verran esiintyy purentavikoja, erityisesti alapurentaa. Suomessa on jonkin verran koiria, joilta puuttuu jokin/joitakin premolareita.

KIRSU: Kirsu on musta tai suhteessa koiran väriin.

Virheet: Väritön (ei pigmenttiä) tai perhosnenä

Kirsut ovat poikkeuksetta oikeanlaisia. Joillakin pennuilla kirsu ei ole vielä kokonaan pigmentoitunut, mutta tällainen pennun perhosnenä yleensä katoaa koiran kasvaessa.

SILMÄT: Karvattomalla variaatiolla: Silmät voivat olla minkä väriset vain.

Karvaisella variaatiolla: Silmien väri tummanruskeasta meripihkaan ja vastaa turkin väriä.

Pähkinänruskeat silmät hyväksytään vaaleaturkkisilla. Siniset tai meripihkan väriset ovat

hyväksyttävät vain sinivärisillä koirilla, mutta tumman harmaat silmät ja harmaat silmäluomien reunat ovat suotavat.

Virheet: Ulkonevat silmät, syvälle asettuneet silmät, vaalean väriset silmät tummilla karvaisilla koirilla, molemmat silmät eivät ole samanväriset (wall eye), iiriksessä useampaa kuin yhtä väriä (china eye).

Rodussa tavataan joitakin liian ulkonevia silmiä. Rotuyhdistys oudoksuu rotumääritelmän kohtia, joissa eri variaatioilla on erilaiset rotumääritelmät (kuten tässä silmän väritys), sillä variaatioita ei ole tarkoitus pitää toisistaan erillään.

KORVAT: Korvat ovat V:n muotoiset, asettuneet kallon ulkokulmille. Pystyt korvat ovat suositeltavat, mutta taipuneet tai kärjistään taittuneet korvat ovat hyväksyttävät. Korvien pitää olla samanlaiset, eri paria olevat korvat pitäisi hylätä.

Huom. Korvien kantotapa asettuu sitten vasta, kun koira on aikuinen. Alle vuoden ikäisiä koiria ei pidä hylätä mikäli korvien kantotapa on erilainen keskenään.

Virheet: Pystyt korvat, joissa sivut kaarevat sisäänpäin kääntyneet niin kuin tulppaanin terälehti, ruusukorvat, lerppuvat korvat, korvat keskenään erilaiset.

Hylkäävä virhe: Riippuvat korvat.

Joillakin pennuilla korvat ovat todella vahvat ja nousevat pystyyn jo ennen kymmenen viikon ikään. Joillakin korvat asettuvat vasta vuoden iässä. Rodussa tavataan korvien heikkoutta, niin että korvat taittuvat ruusulle tai ne ovat keskenään eri paria. Harvinaisin korvien virheistä on päätä myöten riippuvat korvat.

Kaula

Kaula on tasainen kohtalaisen pitkä ja lavoista päätä kohti kapeneva, lihaksikas, niskalinja on hieman kaartuva. Sulautuu pehmeästi lapoja kohti.

Joillakin yksilöillä kaulan pituus saattaa olla hieman lyhempi, mutta pääasiassa kaulat ovat oikeanlaisia.

Etuosa

Hartiat ovat pehmeästi lihaksikkaat. Lavat ovat sijoittuneet taakse ja yläkulmat ovat melko lähellä

toisiaan säkän kohdalta. Olkavarret näyttävät yhtä pitkiltä lapaluiden kanssa ja yhdistyvät oikeassa kulmassa. Kyynärpäät ovat lähellä vartaloa. Edestä katsottuna, etujalat ovat suorat, vahvat ja jyrkevät. Välikämmenet ovat vahvat, lyhyet ja melkein kohtisuorat.

Joillakin kyynärpäät ovat hieman liian ulkonevat tai kaukana vartalosta. Välikämmenet yleisesti suorat ja hyvät.

Runko

Amerikankarvatonterrierin runko on pidempi kuin korkea, ja etujalan pituus on suunnilleen puolet koiran korkeudesta. Huolimatta siitä liikkuko koira vai onko paikallaan, selän linja tulisi olla vahva ja suora. Lanne on kohtalaisen lyhyt, hienoisesti kaareva ja lihaksikas. Lantio on hienoisesti viisto. Kylkiluut jatkuvat pitkälle taakse ja ovat hyvin ulkonevat selkärangasta muodostaen laajan, vahvan selän, sitten kaartuvat alas ja kääntyvät sisäänpäin muodostaen syvän rungon. Rinta ulottuu kyynärpäiden tasolle tai juuri sen alapuolelle. Edestäpäin katsottuna, rinta etujalkojen välissä on hyvin täyteläinen ja kohtalaisen leveä. Sivulta katsottuna, eturinta levittäytyy matalasti ovaalin muotoisena eturaajojen etupuolella.

Rungon mittasuhteet ovat yleensä oikeanlaiset. Selkälinja on joillakin yksilöillä liian kaareva tai laskeva. Yleisesti koirien etuosat eivät täydellisesti vastaa rotumääritelmää. Koirien rintakehän syvyys on joskus riittämätön. Eturinta on yleisesti vajaa. Edestäpäin katsottuna rinta on vain harvoin tarpeeksi täyteläinen.

Takaosa

Takaosa on lihaksikas, reisiluu- ja pohjeluu suunnilleen samanpituiset. Takaosan kulmaukset ovat tasapainossa etuosan kulmausten kanssa. Polvet ovat hyvin kaareutuneet ja kintereet ovat hyvin alhaalla. Kun koira seisoo, lyhyet, vahvat väliljalat ovat kohtisuorassa maata kohden ja takaapäin katsottuna, yhtäläiset toisiinsa nähden.

Takaosa on useimmilla koirilla hyvin lihaksikas, joka mahdollistaa räjähtävän liikkeelle lähdön. Joillakin yksilöillä takakulmaukset liian vähäiset.

Käpälat

Käpälat ovat tiiviit hieman ovaalin muotoiset. Kaksi keskimmäistä varvasta ovat hieman pitemmät kuin muut. Varpaat voivat olla selvästi erillään mutta eivät litteät eivätkä harittavat. Etukannukset voi poistaa, takakannukset tulee poistaa.

Virheet: Litteät jalat, harittavat jalat, takakannukset.

Takakannuksia ei Suomessa ole koirilla ollut. Käpälat ovat pääosin rotumääritelmän mukaiset.

Häntä

Häntä on kiinnittynyt ristiluiden loppuun. Häntä on paksu juuresta ja kaventuu kärkeä kohti. Kun koira on valpas, häntä on ylhäällä kaarella. Kun koira on rentona, häntä on suorana takana.

Virheet (molemmat variaatiot): Koukkuhäntä, kippurahäntä.

Hylkäävä virhe (molemmat variaatiot): Luonnollinen töpöhäntä.

Rodun sisällä on paljon vaihtelua hännän ulkonäössä. Liian kaareutuvia, jopa kippurahäntiä on tiedossa. Myös joitakin koukkuhäntiä tunnetaan.

Turkki/iho

Karvaton variaatio: Pennuilla syntyessään pehmeä karvapeite, joka peittää vartalon. Tämä vähentyy 6-8 viikossa, mihin mennessä pennun pitäisi olla täysin karvaton. Aikuisella karvattomalla amerikankarvatonterrierillä ei ole karvoja muualla kuin kuonon tuntokarvat ja silmäripset. Lyhyttä hyvin hienoa karvaa (nukkamaista) voi esiintyä aikuisella koiralla. Iho on pehmeä ja lämmin.

Karvaton variaatio voi hikoilla, kun on liian kuumaa tai koira on stressaantunut, mutta tämän ei pitäisi olla vika kehässä.

Karvainen variaatio: karva on lyhyttä, tiheää, pehmeää ja kiiltävää. Viiksikarvoja ei poisteta.

Vakava virhe (karvaton variaatio): Nukkamaiset karvat pitempiä kuin 1mm yli kuusikuuisella koiralla.

Hylkääviä virheitä (molemmat variaatiot): Karkea tai "rikkinäinen" turkki; pitkä turkki.

Amerikankarvatonterrieri eroaa muista karvattomista roduista sen takia, että se on täysin karvaton kaikkialta. Suurin osa koirista ilmentää rotumääritelmää hyvin. Joillakin karvattomilla koirilla tiedetään olevan liikakarvaisuutta, joka voi ilmetä liian pitkänä nukkamaisena karvana, yksittäisinä kovina jopa yli sentin pituisina karvoina pitkin runkoa tai erityisesti selkärangan päälle kasvavana

kovahkona karvana. Tiedetään myös joitakin koiria, joilla on jaloissa tai naamassa lyhyttä tiheää karvapeitettä.

Värit

Karvaton variaatio: Mikä tahansa ihon väri hyväksytään. Yleensä iho on läikikäs yhtenäisellä taustavärillä ja pisamat tai läikät vastavärillä. Pisamat suurenevät iän myötä ja ihon väri tummenee auringon vaikutuksesta.

Karvainen variaatio: Karvainen amerikankarvatonterrieri voi olla täysin valkoinen, kaksivärinen, kolmivärinen, soopeli (sable) tai juovikas (brindle), mutta aina pitää löytyä valkoista, joka voi olla minkä kokoista tahansa ja sijaita missä tahansa turkin osassa. Valkoinen alue voi olla pilkuttunut (ticked), kunhan valkoinen väri on hallitseva. Muut hyväksytyt värit ovat: musta, ruskea (turkin värit tummasta vaaleaan ja voimakkaasta mahongin punaisesta vaaleaan punaiseen, musta kirsu ja silmäluomien reunat), suklaa (vaihdellen syvästä maksan väristä vaaleaan suklaanväriin, kirsu ja silmäluomien reunat sointuvat turkin sävyyn), sininen ja sinikellertävä (kirsun ja silmäluomien reunojen väri sointuu turkin väriin), aprikoosi (turkki oranssista vaaleaan keltaiseen, mustalla kirsulla ja silmäluomien reunojen pigmentillä), ja sitruuna (oranssista vaaleaan keltaiseen, kirsun ja silmäluomien reunojen sointuessa koiran väriin).

Virheet (karvainen variaatio): Vaalea kellanruskea (fawn) ja turkin värinen kirsu; kerma (vaalean keltaisesta luonnonvalkoiseen); erittäin vaalea kellanruskea ja musta maski; hopea (sinisen diluutio).

Hylkääviä virheitä (karvainen variaatio): Merle; valkoisen poisjäntti; yksivärinen (solid) jos mukana ei ole valkoista.

Hylkäävä virhe (molemmat variaatiot): Albiino

Rotuyhdistys oudoksuu rotumääritelmän kohtia, joissa eri variaatioilla on erilaiset rotumääritelmät, sillä variaatioita ei ole tarkoitus pitää toisistaan erillään. On ristiriitaista, että karvattomalla variaatiolla sallitaan kaikki värit, kun karvallisilla on paljonkin vaatimuksia värin suhteen.

Korkeus ja paino

Amerikankarvatonterrierin korkeus 25 - 45 cm.

Virheet: Korkeus yli tai alle 25 – 45 cm; liikalihavuus

Koska rotumääritelmän sallima kokohajonta on niin laaja, rotuyhdistys epäilee, ettei se edesauta

yhtenäisen rotutyypin kehittymistä. Rodun sisällä pienimpiä ja suurimpia yksilöitä ei yleensä yhdistetä, joka vaikuttaa entisestään rodun jakautumiseen useampaan eri tyyppiin. Tämä ei ole toivottavaa. Kuitenkin nuorella rodulla on toisaalta hyvä, että koon suhteen ei ole liian tiukkoja vaatimuksia.

Liikkeet

Amerikankarvatonterrieri liikkuu ketterästi, nopeasti ja varmasti. Amrikankarvatonterrierin liikunta on pehmeää ja vaivatonta. Askellus on maatatavoittavaa, ei jälkeäkään 'hackney gait' -askelluksesta. Takajalkojen työntö on voimakas, kintereet ulottuvat pitkälle. Katsottuna mistä suunnasta tahansa, jalat eivät käännä sisään eivätkä ulos, eivätkä kypälät mene ristiin tai häiritse toisiaan. Kun vauhti nousee, jalat näyttävät suuntautuvan keskelle, jotta tasapaino pitää.

Amerikankarvatonterrierin liikkeissä on paljon hajontaa. Rodun sisällä olevat eri tyypit vaikuttavat liikkumistapaan, sillä erityisesti etuosan rakenteen erot näkyvät koiran liikkeessä.

Hylkäävät virheet

- Piilokivekset, toinen tai molemmat.
- Vihaisuus tai arkuus.
- Yksipuolinen tai molemminpuolinen kuurous.
- Lyhytjalkainen koira, joka poikkeaa 10:9 pituus / korkeus – suhteesta.
- Riippuvat korvat.
- Luonnollinen töpöhäntä.
- Karkea tai "rikkinäinen" turkki. Pitkä turkki.
- Albiino.
- Merle.

Suomessa on tavattu seuraavia hylkäykseen johtavia virheitä: piilokiveksisyys, arkuus ja vihaisuus, lyhytjalkainen koira, riippuvat korvat ja luonnollinen töpöhäntä.

5. Yhteenveto aiemman tavoiteohjelman toteutumisesta

Ei aiempaa tavoiteohjelmaa.

6. Jalostuksen tavoitteet ja strategiat

6.1 Visio

Rotuna amerikankarvatonterrieri on vielä nuori. Suomessa kanta on melko vaihtelevaa niin ulkomuodoltaan kuin luonteeltaankin. Vaikka karvaton amerikankarvatonterrieri ei sovellukaan enää metsästykseen, niin tavoitteena on säilyttää rodussa ”terrierimäisyys” eli energisyys, uteliaisuus, älykkyys ja helppo motivoitavuus. Jotkut rodusta kiinnostuvat kuitenkin haluaisivat luonteen olevan seurakoiramaisempi ja näin ollen helpompi ensimmäiseksi koiraksi.

Terrierimäisestä amerikankarvatonterrieristä on kyllä mahdollista saada loistava seurakoira, kunhan sen sosiaalistamisesta ja riittävästä koulutuksesta huolehditaan ja se saa tarpeeksi virikkeitä, joihin purkaa energiaa. AHT sopii luonteensa ja ominaisuuksiensa vuoksi erittäin hyvin mm. agilitykoiraksi. Erilainen koiraharrastustoiminta rodulla tulee varmasti lisääntymään.

Rodun kehityksen kannalta on toivottavaa, että terveys ja luonne ovat jatkossakin tärkeimpiä jalostuskriteerejä. Terveystilannetta pyritään seuraamaan tiiviisti. Rodun suosio on kovassa kasvussa. Rotuyhdistyksen ja vastuuntuntoisten kasvattajien tärkeänä tehtävänä onkin tiedottaa amerikankarvatonterrierin ominaisuuksista ja terveydestä. Jatkossa kasvattajien määrä rodussa lisääntyy, joka on rodulle erittäin positiivinen asia. Toivotaan, että tuontikoiria tuotaisiin ulkomailta mahdollisimman paljon eri linjoista.

Mahdollinen rodun virallistuminen vaikuttaa rodun tulevaisuuteen paljon. Pitkän linjan koiraharrastajat saattavat kiinnostua rodusta eri tavalla, kun se on kennelliiton hyväksymä rotu ja on samanarvoinen muiden rotujen kanssa. Rotuyhdistys näkee asian erittäin positiivisena. Karvallisen variaation suosio saattaisi myös kasvaa, sillä se sopii hyvin harrastuskoiraksi ja siihen ei liity karvattoman koiran erityisvaatimuksia. Rodun harrastajapiiri monipuolistuisi hyväksynnän ansiosta. Tällä hetkellä rotu on lähinnä vain koira-allergisten perheiden suosiossa, sillä allergiset saattavat pystyä elämään karvattoman variaation kanssa.

Toisaalta jos rotu pysyy epävirallisena, on uhkana, että rodun jalostus lähtee väärille urille. Kun virallisia vaatimuksia jalostuskoirien terveyden, luonteen tai ulkomuodon suhteen ei ole, rodun

pennuille on kysyntää ja rodun hintataso on suhteellisen korkea, rodun kasvattajiksi saattaa eksyä henkilöitä, jotka harrastavat sitä vääristä syistä.

6.2. Rotuyhdistyksen tavoitteet

Jotta rotu säilyisi vision mukaisena, on tärkeää, että kasvattajat sitoutuvat tavoitteisiin, jotka on asetettu tukemaan kehitystä. Kaikki rotuyhdistyksen tavoitteet tukevat visiota.

6.2.1. Populaation kokonaistila ja rakenne

Tavoitteena on laajentaa geenipoolia. Jalostukseen on käytettävä mahdollisimman monipuolisesti eri koiria, jotka täyttävät jalostuskriteerit. Erisukuisten tuontikoirien määrä on pidettävä korkeana.

6.2.2. Luonne ja käyttöominaisuudet

Tavoitteena on säilyttää AHT:n aktiivinen ja toimintakykyinen luonne. Kasvattajia kehoitetaan arvioimaan koiransa luonnetta. Luonteen ominaisuuksia tulee arvioida erilaisissa tilanteissa ja mielellään useamman henkilön toimesta. Liian arat ja vihaiset koirat sekä koirat joiden heikko hermorakenne vaikuttaa niiden toimintakykyyn alentavasti tulee sulkea pois jalostuksesta.

6.2.3. Terveys

Tavoitteena on parantaa AHT:n terveystilannetta. Tärkeää on säilyttää AHT:n hyvä tilanne silmien ja polvien osalta toteuttamalla rotuyhdistyksen jalostussuosituksia. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota allergioihin ja yliherkkyyksiin sekä autoimmuuniongelmiin. Kaikki sairaat koirat tulee poistaa jalostuksesta. Yhdistelmiä suunniteltaessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että samaa terveysongelmaa ei esiinny molempien jalostusyksilöiden suvussa. Jos koira ei pysty lisääntymään normaalisti, sitä ei tule käyttää jalostukseen.

6.2.4. Ulkomuoto

Ulkomuodollista tasoa pyritään nostamaan. Oikean rotutyypin ja anatomisesti terveen rakenteen saavuttaminen mahdollisimman monen yksilön kohdalla on tärkeää. Rodun koon suhteen ääripäiden tavoitteellinen lisääminen ei ole suotavaa.

6.3. Rotuyhdistyksen strategia

Rotuyhdistys on sitoutunut jalostustavoitteisiin ja omalla toiminnallaan pyrkii edistämään niiden toteutumista. Yhdistys on sitoutunut omalla toiminnallaan edistämään tuontikoirien hankkimista, jotta geenipooli pysyy tarpeeksi laajana. Hallituksen jäsenet ovat valmiita auttamaan kaikkeen koiran maahantuontiin liittyvissä asioissa olivat ne sitten yhteyksien ottamista eri kasvattajiin tai konkreettisiin maahantuontiin liittyviin asioihin, esim. tuontimääräyksiin.

Rotuyhdistys kannustaa koirien omistajia harrastamaan koiriensa kanssa eri lajeja myös siksi, että ohjaajan kyky luonneominaisuuksien arviointiin paranee. Jalostuskoiran luonnetta tulee arvioida subjektiivisesti. Valitettavasti luonteen arviointiin ei ole yhtenäistä työkalua rekisteröimättömälle rodulle (esim. luonnetesti tai MH-kuvaus).

Rotuyhdistys on laatinut jalostussuositukset, joita päivitetään tarpeen mukaan. Jalostussuositukset määräävät tietyjä terveystutkimuksia, mutta myös sen, että jalostuskoiran tulee olla terve ja rodunomainen.

6.3.1. Jalostuskoirille asetettavat suositukset

Jalostukseen käytettävän koiran tulee olla terve, hyväluonteinen ja ulkomuodoltaan rodunomainen. Koira, joka sairastaa vakavaa perinnöllistä sairautta ei saa käyttää jalostukseen. Hermostunut, arka tai vihainen koira tulee karsia jalostuksesta. Koiran jälkeläisten ja sukulaisten ominaisuuksiin tulee myös kiinnittää huomiota.

Yhdistelmää suunniteltaessa tulee ottaa huomioon sen vaikutus koko populaatioon.

Suosituksset yhdistelmälle

- Yhdistelmän sukusiitosaste enintään 6,25 % laskettuna 5 sukupolvella.
- Samaa yhdistelmää ei saa toteuttaa kahta kertaa (poikkeuksena yhdistelmä johon syntynyt vain 1-2 pentua).
- Vanhempien polvet tulee olla virallisesti tutkittu ja polvitulokset 0/0 tai korkeintaan 1/1. Jos toisen koiran polvituloslausunto on 0/1, 1/0 1/1, toisen koiran tulee olla polviltaan 0/0.
- Vanhempien silmät tulee olla virallisesti tutkittu ja todettu terveiksi perinnöllisistä silmäsairauksista. Silmätulokset eivät saa olla 2 vuotta vanhempia.
- Lonkka-, lanneranka- ja selkäkuvausta suositellaan, jos koiran lähisuvussa on lonkka- tai selkävikoja tai muutoksia lannerangassa tai jos koiralla on siihen viittaavia oireita.
- Jos jalostukseen käytettävällä koiralla on hammaspuutoksia, yhdistelmän toisen koiran hampaiston tulee olla täydellinen.
- Pentueen vanhemmat on rekisteröity United Kennel Club:ssa (UKC) ja syntyvät pennut rekisteröidään United Kennel Club:iin.

Suosituksset urokselle

- Ikä astutushetkellä vähintään 12 kk.
- Uroksella tulee olla kaksi normaalisti kehittyntä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Suosituksset nartulle

- Ikä penikoimishetkellä vähintään 18 kuukautta ja enintään 7 vuotta.
- Ensimmäistä kertaa penikoiva narttu saa olla korkeintaan 4 vuotias.
- Nartun edellisestä penikoimisesta on pentueen syntyessä täytynyt kulua vähintään 10 kk.

Rotuyhdistyksellä on pentuvälitys, johon hyväksytään vain pentueet, jotka täyttävät yhdistyksen jalostussuosituksset.

6.4. Uhat ja mahdollisuudet

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none">- Aktiivinen rotuyhdistys.- Rodulla positiivinen noste.- Koirien harrastuskäyttö lisääntymässä.- Koiria tuodaan paljon ulkomailta.	<ul style="list-style-type: none">- Kasvattajilla erilaisia näkemyksiä rodusta.- Aktiivijäsenten puute.- Suurin osa rodun kasvattajista ja harrastajista uusia koiraihmissiä ilman aiempaa koirakokemusta muiden rotujen parista.- Tällä hetkellä ei yhtenäistä työkalua luonneominaisuuksien arvointiin (esim. luonnetesti).
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none">- Rodun saaminen suuren yleisön tietoisuuteen voi kasvattaa reippaasti rodun suosiota.- Rodun hyväksyntä Pohjoismaisessa Kennel Unionissa ja Suomen Kennelliitossa.- Rodulle on kysyntää sillä terrierimäinen luonne erottaa amerikankarvaton terrierin muista karvattomista roduista, jotka ovat luonteeltaan enemmän alkukantaisia.	<ul style="list-style-type: none">- Rodun nopea suosion kasvu.- Rodun jakautuminen harraste- ja seurakoira linjoihin.- Yksittäisten koirien liiallinen jalostuskäyttö.- Väärien asioiden painottuminen jalostuksessa (esim. väri)

6.5. Varautuminen ongelmiin

Riski	Syy	Varautuminen	Miten vältetään	Toteutuessaan merkitsee
Rodun suosio voi kasvaa yllättävän nopeasti kun se tulee suuren yleisön tietoisuuteen.	Lämmin, pehmeä, nahkainen, pieni koira, joka on myös erittäin siisti (ei kuolaa, ei karvaa, ei likaa) sopii erittäin hyvin tämän päivän ihmisille.	Varautuminen vaikeaa. Avoin tiedotus kasvattajilta ja rotuyhdistykseltä on paras keino.	Kaikkien kasvattajien sitoutuminen rotuyhdistyksen tavoitteisiin.	Saattaa aiheuttaa pentutehtailua. Ulkomuodoltaan ja luonteeltaan vääränlaisten koirien käyttöä jalostuksessa.
Rodun luonne muuttuu ja harrastuskäyttö-ominaisuudet heikkenevät	Rodun muodikkuus kasvattaa etenkin sen seurakoirakäyttöä.	Tiedotus rodun alkuperäisestä luonteesta.	Rodunomaisen luonteen huomioiminen jalostuksessa jalostustavoitteiden mukaisesti.	Muuttaa rotua ja heikentää rodun harrastuskäyttö-ominaisuuksia.
Jalostuksessa ei säily tarpeeksi eri sukulinjoja.	Yksittäisten koirien liiallinen jalostuskäyttö	Tiedostetaan asia	Kannustetaan käyttämään eri sukuisia koiria.	Geenipooli pienenee ja sukulaisuussuhde kasvaa.
Väärin asioiden painottuminen jalostuksessa	Väärin painottuneet mieltymykset ja harvinaisuuksien tavoittelu	Ollaan selvillä mahdollista muotivirtauksista (esim. värit)	Pyritään näkyvämmiin painottamaan jalostuksen tärkeitä valintakriteerejä	Ei huomioida jalostuspäätöksiä tehdessä koko populaatiota, jolloin vaara geenipoolin kapenemiseen.
Allergiat yleistyvät	Käytetään jalostukseen sairaita koiria tai yhdistetään riskilinjoihin.	Pyritään luomaan avoin ilmapiiri, jotta tieto sairaista koirista tavoittaa kasvattajat.	Karsitaan jalostuksesta sairait koirat ja vältetään yhdistämästä riskilinjoihin.	Rodun terveys heikkenee. Koirille aiheutuu kärsimystä ja omistajille huolta ja vaivaa.

6.6. Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi

Vuosi	Toimenpiteet
2010	Aloitetaan kasvattajakoulutus Kiva koirakansalainen-testi Koiran maahantuonti-info
2011	Kasvattajapäivä Luonnekysely jäsenille Silmä- ja polvitarkastus Epävirallinen näyttely
2012	Kasvattajapäivä Terveyskysely jäsenille Kiva koirakansalainen-testi
2013	Kasvattajapäivä Silmä- ja polvitarkastus Epävirallinen näyttely
2014	Kasvattajapäivä JTO:n päivitys

Heti, kun amerikankarvatonterrieri saa virallisen rotuhyväksynnän on suunnitelmissa järjestää näyttelyitä, luonnetestejä ja anoa PEVISA-ohjelmaan liittymistä.

7. Tavoiteohjelman toteutumisen seuranta

Tavoiteohjelman toteutumista seuraa ensisijassa rotuyhdistyksen hallitus. Hallitus raportoi jäsenistölle ohjelman toteutumisesta. Jalostuksen tavoiteohjelman tavoitteet huomioidaan vuosittain toimintasuunnitelmassa ja toimintasuunnitelman toteuttamisessa.

Yhdistys rohkaisee kasvattajia ja jäseniä jakamaan avoimesti tietoa koiristaan ja tavoitteistaan.

Seuraavassa JTO:n päivityksessä käsitellään rodunkehitystä ja sitä, miten ensimmäinen jalostuksen tavoiteohjelma on toteutunut. Amerikankarvatonterrierien JTO päivitetään viiden vuoden välein tai tarvittaessa useammin. Päivitys tehdään viimeisenä voimassaolovuotena.

8. Lähteet

Aho, R. Koiran rakenne ja liikkeet. 1999.

Bourdon, R.M. Understanding animal breeding. Charles E. Stewart, Jr. 2000.

Fogle, B. Koiran vaivat - Kotikoiran lääkärikirja. Perhemediat, 2004.

Hallgren, A. Koiraongelmia ja ongelmakoiria. Tammi, 2009.

Juga, J. et al. Kotieläinjalostus. Suomen kotieläinjalostusosuuskunta, 1999.

Koponen, A. Koira saa pentuja. Tammi, 1998.

Koskentalo, H. Parempaan pentutulokseen - Koirankasvattajan käsikirja. Suomen Kennelliitto, 2007.

Sundgren, P-E. Lemmikkieläinten jalostus. Suomen Kennelliitto, 1993.

Wikström, B. & Öberg, J. Koiran sairaudet. Tammi, 2007.

Popular Dogs ® Series Volume 43 Rat Terriers, 2007.

American Hairless Terrier Assosiation, American Hairless Terrier Illustrated Standard.

<http://ahta.info/standard/index.html> Luettu 3/2010.

Katariina Mäki, Vain monimuotoinen koirarotu selviää.

<http://www.koiranjalostus.fi/monimuotoinen.htm> Luettu 3/2010

Suomen Amerikankarvatonterrierit - SaKaTe ry:n hallituksen pöytäkirjat 2009-2010

9. Liitteet

LIITE 1.

United Kennel Club:n amerikankarvatonterrierin rotumääritelmä

Historia

Ensimmäinen amerikankarvatonterrieri, narttu nimeltä Josephine, syntyi 1972 puhtasrotuiseen karvaiseen rottaterrieripentueeseen. Kasvattaja, Edwin Scott alkoi kehittää rotua Josephinen jälkeläisistä. Vaikkakaan hän ei käyttänyt muita kuin rottaterriereitä jalostusohjelmassaan, Scottin aikomuksena oli aina pitää karvattomat koirat erillisenä rotuna. Kuitenkin 1999, kun Yhdistynyt Kennel Club tunnusti rottaterrierin, Scott ja hänen kasvattajaystävänsä sopivat, että karvattomat koirat voivat päästä UKC:n rekisteriin rottaterriereinä, karvattomana variaationa. Erottelun jatkuessa, huolellisen jalostuksen tulokset karvattomat rottaterrierit ja niiden karvaiset jälkeläiset, saivat nimen amerikankarvatonterrieri. Nimen valitsi Edwin Scott. Voi vaikuttaa ristiriitaiselta, että karvattomassa rodussa on myös karvaisia yksilöitä, mutta on välttämätöntä tulevaisuuden kannalta sisällyttää joitakin amerikankarvaton-rottaterrieriristeytyksiä, kunnes löytyy merkittävä kanta karvattomia koiria ylläpitämään geneettisesti terve kanta.

United Kennel Club tunnusti amerikankarvatonterrierin 1.1.2004.

Yleinen ulkomuoto

Amerikankarvatonterrieri on kevyesti lihaksikas, aktiivinen, pieni - keskikokoinen terrieri. Suositeltavin rungon pituuden suhde korkeuteen (selän pituus, säkäkorkeus) on 10:9. Pää on leveä, hienoisesti kupumainen, kiilan muotoinen ja suhteessa rungon kokoon. Korvat ovat v:n muotoiset, sijaitsevat kallon ulkolaidalla ja voivat olla pystyt, taipuneet tai kärjistä hieman taittuneet. Häntä on ylöspäin kaareva. Amerikankarvatonterrierillä on monia ihonvärejä ja kuvioita (karvattomalla) ja karvaisella on monta eri turkinväriä ja kuviota.

Hylkäävä virhe: Lyhytjalkainen koira, joka poikkeaa merkittävästi 10:9 suhteesta.

Luonne

Amerikankarvatonterrieri on energinen, virkeä koira, jonka uteliaisuus ja älykkyys tekevät siitä helposti koulutettavan. Rodun esi-isät jalostettiin metsästykseseen. Karvaton variaatio ei ole sopiva metsästykseseen, mutta molemmilla variaatioilla on voimakas metsästysvietti. Karvaiset ovat pelottomia, sitkeitä metsästäjiä ja niillä on rajattomasti energiaa. Amerikankarvatonterrieri on poikkeuksellisen ystävällinen kumppani, tulee hyvin toimeen lasten, muiden koirien ja jopa kissojen kanssa. Amerikankarvatonterrieri nauttii ihmisen seurasta ja harrastaa innokkaasti kaikkea omistajansa kanssa. Karvaton, etenkin vaaleasävyinen, koira vaatii kesällä suojausta auringolta ja talvella kylmältä ilmalta.

Pää

Pää on suhteessa rungon kokoon. Sivulta katsottuna kallo ja kuono ovat samanpituiset. Edestä katsottuna pää on tylpän kiilan muotoinen.

Virhe: Jyrkkä otsapenger

KALLO: Kallo on leveä ja lievästi kupera. Se kaventuu lievästi kuonoa kohden. Leuat ovat voimakkaat ja posket ovat lihaksikkaat.

Vakava virhe: Omenamainen pää.

KUONO: Kuono on täyteläinen silmien alta, talttamainen ja kapenee kirsua kohden. Leuat ovat voimakkaat ja "saranoituneet" taakse mahdollistaen suun aukeamisen suureksi, jotta koira pystyy tarttumaan rottiin ja muihin jrsijöihin. Huulet ovat kuivat ja tiukat, eivät lerpu. Huulten pigmentti on sama kuin kirsun.

Virhe: Lyhyt kuono-osa

HAMPAAT: Amerikankarvatonterrierillä on täydelliset hyvänkokoiset, tasaiset valkoiset hampaat. Saksipurenta on suositeltavaa, mutta tasapurenta on myös hyväksyttävää.

Virheet: Puuttuvat hampaat, ylä- tai alapurenta

KIRSU: Kirsu on musta tai suhteessa koiran väriin.

Virheet: Väritön (ei pigmenttiä) tai perhosnenä

SILMÄT: Karvattomalla variaatiolla: Silmät voivat olla minkä väriset vain.

Karvaisella variaatiolla: Silmien väri tummanruskeasta meripihkaan ja vastaa turkin väriä.

Pähkinäruskeat silmät hyväksytään vaaleaturkkisilla. Siniset tai meripihkan väriset ovat hyväksyttävät vain sinivärisillä koirilla, mutta tumman harmaat silmät ja harmaat silmäluomien reunat ovat suotavat.

Virheet: Ulkonevat silmät, syvälle asettuneet silmät, vaalean väriset silmät tummilla karvaisilla koirilla, molemmat silmät eivät ole samanväriset (wall eye), iiriksessä useampaa kuin yhtä väriä (china eye).

KORVAT: Korvat ovat V:n muotoiset, asettuneet kallon ulkokulmille. Pystyt korvat ovat suositeltavat, mutta taipuneet tai kärjistään taittuneet korvat ovat hyväksyttävät. Korvien pitää olla samanlaiset, eri paria olevat korvat pitäisi hylätä.

Huom. Korvien kantotapa asettuu sitten vasta, kun koira on aikuinen. Alle vuoden ikäisiä koiria ei pidä hylätä mikäli korvien kantotapa on erilainen keskenään.

Virheet: Pystyt korvat, joissa sivut kaarevat sisäänpäin kääntyneet niin kuin tulppaanin terälehti, ruusukorvat, lerppuvat korvat, korvat keskenään erilaiset.

Hylkäävä virhe: Riippuvat korvat.

Kaula

Kaula on tasainen kohtalaisen pitkä ja lavoista päätä kohti kapeneva, lihaksikas, niskalinja on hieman kaartuva. Sulautuu pehmeästi lapoja kohti.

Etuosaa

Hartiat ovat pehmeästi lihaksikkaat. Lavat ovat sijoittuneet taakse ja yläkulmat ovat melko lähellä toisiaan säkän kohdalta. Olkavarret näyttävät yhtä pitkiltä lapaluiden kanssa ja yhdistyvät oikeassa kulmassa. Kynärpäät ovat lähellä vartaloa. Edestä katsottuna, etujalat ovat suorat, vahvat ja jyrkevät. Välikämmenet ovat vahvat, lyhyet ja melkein kohtisuorat.

Runko

Amerikankarvatonterrierin runko on pidempi kuin korkea, ja etujalan pituus on suunnilleen puolet koiran korkeudesta. Huolimatta siitä liikkuuko koira vai onko paikallaan, selän linja tulisi olla vahva ja suora. Lanne on kohtalaisen lyhyt, hienoisesti kaareva ja lihaksikas. Lantio on hienoisesti viisto. Kylkiluut jatkuvat pitkälle taakse ja ovat hyvin ulkonevat selkärangasta muodostaen laajan, vahvan selän, sitten kaartuvat alas ja kääntyvät sisäänpäin muodostaen syvän rungon. Rinta ulottuu kyynärpäiden tasolle tai juuri sen alapuolelle. Edestäpäin katsottuna, rinta etujalkojen välissä on hyvin täyteläinen ja kohtalaisen leveä. Sivulta katsottuna, eturinta levittäytyy matalasti ovaalin muotoisena eturaajojen etupuolella.

Takaosa

Takaosa on lihaksikas, reisiluu- ja pohjeluu suunnilleen samanpituiset. Takaosan kulmaukset ovat tasapainossa etuosan kulmausten kanssa. Polvet ovat hyvin kaareutuneet ja kintereet ovat hyvin alhaalla. Kun koira seisoo, lyhyet, vahvat välijalat ovat kohtisuorassa maata kohden ja takaapäin katsottuna, yhtäläiset toisiinsa nähden.

Käpälät

Käpälät ovat tiiviit hieman ovaalin muotoiset. Kaksi keskimmäistä varvasta ovat hieman pitemmät kuin muut. Varpaat voivat olla selvästi erillään mutta eivät litteät eivätkä harittavat. Etukannukset voi poistaa, takakannukset tulee poistaa.

Virheet: Litteät jalat, harittavat jalat, takakannukset.

Häntä

Häntä on kiinnittynyt ristiluiden loppuun. Luonnollinen häntä on paksu juuresta ja kaventuu kärkeä kohti. Kun koira on valpas, häntä on ylhäällä kaarella. Kun koira on rentona, häntä on suorana takana.

Virheet (molemmat variaatiot): Koukkuhäntä, kippurahäntä.

Hylkäävä virhe (molemmat variaatiot): Luonnollinen töpöhäntä.

Turkki/iho

Karvaton variaatio: Pennuilla syntyessään pehmeä karvapeite, joka peittää vartalon. Tämä vähentyy 6-8 viikossa, mihin mennessä pennun pitäisi olla täysin karvaton. Aikuisella karvattomalla amerikankarvatonterrierillä ei ole karvoja muualla kuin kuonon tuntokarvat ja silmäripset. Lyhyttä hyvin hienoa karvaa (nukkamaista) voi esiintyä aikuisella koiralla. Iho on pehmeä ja lämmin. Karvaton variaatio voi hikoilla, kun on liian kuumaa tai koira on stressaantunut, mutta tämän ei pitäisi olla vika kehässä.

Karvainen variaatio: karva on lyhyttä, tiheää, pehmeää ja kiiltävää. Viiksikarvoja ei poisteta. Vakava virhe (karvaton variaatio): Nukkamaiset karvat pitempiä kuin 1mm yli kuusikuisella koiralla.

Hylkääviä virheitä (molemmat variaatiot): Karkea tai "rikkinäinen" turkki; pitkä turkki.

Värit

Karvaton variaatio: Mikä tahansa ihon väri hyväksytään. Yleensä iho on läikikäs yhtenäisellä taustavärillä ja pisamat tai läikät vastavärillä. Pisamat suurenevät iän myötä ja ihon väri tummenee auringon vaikutuksesta.

Karvainen variaatio: Karvainen amerikankarvatonterrieri voi olla täysin valkoinen, kaksivärinen, kolmivärinen, soopeli (sable) tai juovikas (brindle), mutta aina pitää löytyä valkoista, joka voi olla minkä kokoista tahansa ja sijaita missä tahansa turkin osassa. Valkoinen alue voi olla pilkuttunut (ticked), kunhan valkoinen väri on hallitseva. Muut hyväksytyt värit ovat: musta, ruskea (turkin värit tummasta vaaleaan ja voimakkaasta mahongin punaisesta vaaleaan punaiseen, musta kirsu ja silmäluomien reunat), suklaa (vaihdellen syvästä maksan väristä vaaleaan suklaanväriin, kirsu ja silmäluomien reunat sointuvat turkin sävyyn), sininen ja sinikellertävä (kirsun ja silmäluomien reunojen väri sointuu turkin väriin), aprikoosi (turkki oranssista vaaleaan keltaiseen, mustalla kirsulla ja silmäluomien reunojen pigmentillä), ja sitruuna (oranssista vaaleaan keltaiseen, kirsun ja silmäluomien reunojen sointuessa koiran väriin).

Virheet (karvainen variaatio): Vaalea kellanruskea (fawn) ja turkin värinen kirsu; kerma (vaalean keltaisesta luonnonvalkoiseen); erittäin vaalea kellanruskea ja musta maski; hopea (sinisen diluutio).

Hylkääviä virheitä (karvainen variaatio): Merle; valkoisen poisjäntti; yksivärinen (solid) jos mukana ei ole valkoista.

Hylkäävä virhe (molemmat variaatiot): Albiino

Korkeus ja paino

Amerikankarvatonterrierin korkeus 10 -18 tuumaa. (25 - 45 cm)

Virheet: Korkeus yli tai alle 25 – 45 cm; liikalihavuus

Liikkeet

Amerikankarvatonterrieri liikkuu ketterästi, nopeasti ja varmasti. Amrikankarvatonterrierin liikunta on pehmeää ja vaivatonta. Askellus on maatatavoittavaa, ei jälkeäkään 'hackney gait' -askelluksesta. Takajalkojen työntö on voimakas, kintereet ulottuvat pitkälle. Katsottuna mistä suunnasta tahansa, jalat eivät käänny sisään eivätkä ulos, eivätkä kypälät mene ristiin tai häiritse toisiaan. Kun vauhti nousee, jalat näyttävät suuntautuvan keskelle, jotta tasapaino pitää.

Hylkäävät virheet

- Piilokivekset, toinen tai molemmat.
- Vihaisuus tai arkuus.
- Yksipuolinen tai molemminpuolinen kuurous.
- Lyhytjalkainen koira, joka poikkeaa 10:9 pituus / korkeus – suhteesta.
- Riippuvat korvat.
- Luonnollinen töpöhäntä.
- Karkea tai "rikkinäinen" turkki. Pitkä turkki.
- Albiino.
- Merle.

Copyright 2004, United Kennel Club, Inc Tarkistettu 26.6.2006